



Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Кзз 182/2019
26.02.2019. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Зорана Таталовића, председника већа, Радмиле Драгичевић Дичић, Маје Ковачевић Томић, Соње Павловић и Јасмине Васовић, чланова већа, са саветником Марином Пандуровић, као записничарем, у кривичном предмету окривљеног АА због кривичног дела злоупотреба службеног положаја из члана 359. став 2. у вези става 1. Кривичног законика (КЗ), одлучујући о захтеву за заштиту законитости браниоца окривљеног АА, адвоката Марка Пековића, поднетом против правноснажних пресуда Основног суда у Прокупљу 5К 35/17 од 26.01.2018. године и Апелационог суда у Нишу Кж1 467/18 од 25.10.2018. године, у седници већа одржаној 26.02.2019. године, једногласно је донео

ПРЕСУДУ

УСВАЈА СЕ као основан захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног АА, адвоката Марка Пековића, па се укидају правноснажне пресуде Основног суда у Прокупљу 5К 35/17 од 26.01.2018. године и Апелационог суда у Нишу Кж1 467/18 од 25.10.2018. године, само у односу на окривљеног АА у погледу кривичног дела злоупотреба службеног положаја из члана 359. став 2. у вези става 1. Кривичног законика, и у том делу предмет враћа Основном суду у Прокупљу на поновно суђење.

Образложење

Пресудом Основног суда у Прокупљу 5К 35/17 од 26.01.2018. године, између осталих, окривљени АА, оглашен је кривим због извршења кривичног дела злоупотреба службеног положаја из члана 359. став 2. у вези става 1. КЗ, за које је осуђен на казну затвора у трајању од 6 (шест) месеци. Оштећено јавно предузеће Дирекција за водоснабдевање, грађевинарство и путно земљиште, комуналне делатности и урбанизам Општине Житорађа, упућено је да имовинскоправни захтев остварује у парничном поступку. Окривљени је обавезан да на име трошкова кривичног поступка, плати Основном јавном тужилаштву у Прокупљу износ од 7.803,75 динара, а на име паушалног износа, да плати суду 4.000,00 динара, све у року од 15 дана од дана правноснажности наведене пресуде, под претњом принудног извршења.

Пресудом Апелационог суда у Нишу Кж1 467/18 од 25.10.2018. године, одбијене су као неосноване жалба Основног јавног тужиоца у Прокупљу, жалбе окривљеног АА и његовог браниоца, жалба окривљеног ББ, жалбе бранилаца окривљених АА и ВВ, а пресуда Основног суда у Прокупљу 5К 35/17 од 26.01.2018. године, је потврђена.

Против наведених правноснажних пресуда, захтев за заштиту законитости благовремено је поднео бранилац окривљеног АА, адвокат Марко Пековић, у смислу члана 485. став 1. тачка 1) ЗКП, а због повреда закона из члана 74. тачка 2) и 438. став 1. тачка 5) и 438. став 2. тачка 2) ЗКП, са предлогом да Врховни касациони суд укине побијане пресуде и списе предмета врати првостепеном суду на поновно суђење, те наложи да се у смислу члана 488. став 3. ЗКП одложи извршење правноснажне пресуде.

Врховни касациони суд је сходно одредби члана 488. став 1. ЗКП, доставио примерак захтева за заштиту законитости Републичком јавном тужиоцу, па је у седници већа коју је одржао без обавештавања Републичког јавног тужиоца и браниоца окривљеног, сматрајући да њихово присуство у смислу члана 488. став 2. ЗКП није од значаја за доношење одлуке, размотрио списе предмета са правноснажним пресудама против којих је поднет захтев за заштиту законитости, те је након оцене навода у захтеву, нашао:

Захтев за заштиту законитости је основан.

Наиме, одредбом члана 74. тачка 2) ЗКП, прописано је да окривљени мора имати браниоца, ако се поступак води због кривичног дела за које је прописана казна затвора од осам година или тежа казна – од првог саслушања, па до правноснажног окончања кривичног поступка.

Одредба члана 76. став 1. ЗКП предвиђа да ако у случајевима из члана 74. тог законика, бранилац не буде изабран или у току кривичног поступка окривљени остане без браниоца, јавни тужилац или председник суда пред којим се води поступак ће му за даљи ток поступка решењем поставити браниоца по службеној дужности, по редоследу са списка адвоката који доставља надлежна адвокатска комора.

Одредбом члана 359. став 1. КЗ, прописано је да службено лице које искоришћавањем свог службеног положаја или овлашћења, прекорачењем границе свог службеног овлашћења или невршењем своје службене дужности прибави себи или другом физичком или правном лицу какву корист, другом нанесе какву штету или теже повреди права другог, казниће се затвором од шест месеци до пет година, док је ставом 2. истог члана, предвиђено да ако је извршењем дела из става 1. тог члана прибављена имовинска корист у износу од преко 450.000,00 динара, учинилац ће се казнити затвором од једне до осам година.

Из списка предмета произилази да окривљени АА приликом првог саслушања пред Основним јавним тужиоцем у Прокупљу на записнику о саслушању тада осумњиченог Кт 17/14 од 24.06.2016. године, није имао браниоца, те да је исти изјавио да ће одбрану дати сам. Надаље, из списка предмета

произилази да окривљени и током првостепеног поступка, на главним претресима одржаним дана 04.04.2017. године, 08.06.2017. године, 12.09.2017. године, као и 23.01.2018. године, а ни приликом доношења и објављивања првостепене пресуде Основног суда у Прокупљу 5К 35/17 од 26.01.2018. године, којом је оглашен кривим због кривичног дела из члана 359. став 2. у вези става 1. КЗ, такође није имао браниоца, те да је тек у жалбеном поступку исти ангажовао браниоца, који је изјавио жалбу на побијану првостепену пресуду.

Полазећи од наведеног и цитираних законских одредби, по налажењу Врховног касационог суда, основано се захтевом за заштиту законитости указује да је у конкретном случају окривљеном АА, повређено право на одбрану, јер исти није имао браниоца од момента првог саслушања пред Основним јавним тужиоцем у Прокупљу, нити током првостепеног поступка и доношења првостепене пресуде, већ тек у жалбеном поступку, иако је у конкретном случају одбрана била обавезна, с обзиром да се кривични поступак против окривљеног водио због кривичног дела из члана 359. став 2. у вези става 1. КЗ за које је прописана казна затвора од једне до осам година. Притом, околност да је окривљени на записнику приликом првог саслушања пред јавним тужиоцем, изјавио да ће се бранити сам, без утицаја је на истакнуту повреду закона, с обзиром на изричиту одредбу члана 76. став 1. ЗКП, која јасно прописује да ће у том случају јавни тужилац или председник суда пред којим се води поступак, за даљи ток поступка решењем поставити браниоца по службеној дужности окривљеном.

На наведени начин, по налажењу Врховног касационог суда, у поступку који је претходио доношењу побијане првостепене пресуде, као и самом побијаном првостепеном пресудом, учињена је повреда закона из члана 74. тачка 2) ЗКП, док је Врховни касациони суд у односу на другостепену пресуду одлучио у смислу члана 492. став 2. ЗКП, јер ова повреда кривичног поступка није истакнута у изјављеним жалбама против првостепене пресуде.

Стога је Врховни касациони суд усвојио захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног АА, адвоката Марка Пековића као основан, у делу који се односи на наведену повреду закона у односу на окривљеног АА, и у том делу правноснажне пресуде укинуо и предмет вратио Основном суду у Прокупљу као првостепеном на поновно суђење.

У поновном поступку суд ће отклонити повреду закона на коју му је указано овом пресудом, након чега ће бити могућности да донесе правилну и на закону засновану одлуку.

Врховни касациони суд се није упуштао у оцену навода захтева да су побијане пресуде захваћене битним повредама одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 5) и 438. став 2. тачка 2) ЗКП, с обзиром да ове битне повреде одредаба кривичног поступка у смислу члана 485. став 4. ЗКП, не представљају законом дозвољене разлоге за подношење овог ванредног правног лека – захтева за заштиту законитости, од стране окривљеног преко браниоца.

Из изнетих разлога, Врховни касациони суд је на основу члана 492. став 1. тачка 1) и став 2. ЗКП, одлучио као у изреци ове пресуде.

Записничар-саветник
Марина Пандуровић,с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић

Председник већа-судија
Зоран Таталовић,с.р.